

Hospital General de Granollers
Hospital Universitari
Fundació Privada Hospital Asil de Granollers

Guia docent

Circuit

ITINERARI DOCENT

Ginecologia i Obstetrícia

Maig de 2017
3ª edició

Itinerari docent de GINECOLOGIA I OBSTETRÍCIA

ESPECIALITAT DE 4 ANYS

Coordinador: Dra. Maria Jose Canto Rivera Cap d'Estudis
Comissió de Docència Postgraduada

Autors (per ordre alfabètic):

Dra. Verónica Álvarez Tutor/a de residents del Servei de Ginecologia i Obstetrícia
Dr. Felipe Ojeda Director de Servei de Ginecologia i Obstetrícia

Centre:

Fundació Privada Hospital Asil de Granollers

Data d'elaboració: maig 2016

Número d'edició: 3ª edició

Propera revisió: maig 2020

Aprovat en Comissió de Docència en data: 12 de juliol de 2017

Vist i plau de l'adjunta a la Direcció General

Dra. Eva Martín Sánchez

Signatura acreditativa

Índex

1.	Introducció	4
2.	Definició	4
3.	Objectiu de l'itinerari docent	4
4.	Serveis i unitats que impliquen l'itinerari docent	4
	4.1. Serveis implicats del propi centre	5
	4.2. Unitats específiques	5
	4.3. Rotacions internes en dispositius de la UDM de Obs/Gin	5
	4.4. Rotacions internes en altres Centres	6
5.	Nivells de responsabilitat	6
6.	Rotacions de primer any	7
7.	Rotacions de segon any	13
8.	Rotacions de tercer any	20
9.	Rotacions de quart any	25
10.	Planning de l'itinerari docent	30
11.	Serveis prestats en concepte d'atenció continuada/guàrdies	31
12.	Activitats docents i d'investigació	31
13.	Annexos: Programa de formació comú per a residents	33
14.	Webs d'interès	38

1. Introducció

D'acord amb l'article 11.2 del Real Decreto 183/2008 de 8 de febrer pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada, les comissions de docència han d'aprovar els itineraris o guies formatives tipus que elaboraran els tutors de residents de cada unitat docent.

2. Definició

L'itinerari docent és un manual informatiu que descriu la unitat docent on es realitzarà la residència per a l'especialitat en qüestió, identifica els docents i determina les rotacions anuals que realitzarà cada resident d'aquella unitat docent detallant-ne els seus objectius.

3. Objectiu de l'itinerari docent

L'objectiu primordial d'aquesta guia és originar els plans individuals de formació de cada resident d'acord amb el programa de formació de l'especialitat i ajustat a les característiques pròpies de la unitat docent, independentment del número de residents que accedeixin a la formació cada any. Per tant, aquest itinerari ha de ser adaptable a la capacitat docent reconeguda de la unitat docent.

Els plans individuals de formació de cada resident que se'n derivin, tindran com a objectiu que els residents disposin d'una guia docent personalitzada, detallant quines rotacions hauran de fer al llarg de la seva residència i quins són els objectius a assolir en cada una d'aquestes rotacions.

4. Serveis i unitats que impliquen l'itinerari docent

Aquest apartat cobra sentit arran, un cop més, dels canvis introduïts pel Real Decreto 183/2008 en relació a la redefinició del concepte d'unitat docent. Així doncs, la unitat docent queda definida com a *"conjunto de recursos personales y materiales, pertenecientes a los dispositivos asistenciales, docentes, de investigación o de cualquier otro carácter que, con independencia de su titularidad, se consideren necesarios para impartir formación reglada en especialidades en Ciencias de la Salud por el sistema de residencia, de acuerdo con lo establecido en los programas oficiales de las distintas especialidades"*.

4.1 Serveis implicats del propi centre

	Servei	Director	Tutor
Principal	Ginecologia i Obstetrícia	Dr. Ojeda	Dra. Álvarez
Altres	Radiologia	Dr. Pruna	Dra. Garriga

4.2. Unitats específiques

Serveis	Unitats	Metges Responsables
Ginecologia	Quiròfan Hospitalització Ginecologia General Patologia cervical Sòl pelvià Histeroscòpia Patologia mamària Ecografia ginecològica CMA Programació quirúrgica	Dr. Salinas Dra. Reus Dra. Peñalva Dra. Mazano Dra. Pereda / Dra. Girvent Dra. Kishimoto /Dra. Alvarez Dra. Peñalva/ Dra. Astor Dr. Palau /Dra. Sarasa Dra. Manzano Dr. Salinas
Obstetrícia	Sala de parts Visita prepart Ecografia obstètrica ARO i Hospitalització Diagnòstic Prenatal	Dra. Baeza/ Dra. Álvarez Servei Ginecologia Dr. Palau/ Dra. Canto/Dra. Astor/ Dra. Kishimoto Dra. Canto/ Dra. Kishimoto /Dra. V. Álvarez Dra. Astor / Dr. Palau

4.3. Rotacions internes en dispositius associats a la UDM de Obstetrícia i Ginecologia

Rotació	Centre	Unitat	Tutor
Atenció primària	ASSIR Granollers	Diagnòstic Prenatal Ginecologia General Ecografia Nivell I	Dra. Serra / Dra. Astor Dra. Serra Dra. Serra
Esterilitat	Fecunmed	Esterilitat	Dr. Saura

4.4. Rotacions internes en altres Centres

Rotació	Centre	Unitat	Tutor
Nivell III d'ecografia obstètrica	Hospital Vall d'Hebró	Ecografia obstètrica	Dra. Higuera

5. Nivells de responsabilitat

Al llarg de l'itinerari docent que es descriu a continuació es refereixen l'adquisició de coneixements i habilitats bàsiques perquè el resident treballi tutoritzat i de forma progressivament independent fins a adquirir el nivell de competència necessari. Com en la majoria d'especialitats es contemplen tres nivells successius de responsabilitat:

- **Nivell de responsabilitat 1:** activitats realitzades directament pel resident sense necessitat d'una tutorització directa. El resident executa i posteriorment informa.
- **Nivell de responsabilitat 2:** activitats realitzades directament pel resident sota supervisió de l'especialista encarregat.
- **Nivell de responsabilitat 3:** activitats realitzades pel personal sanitari del Centre i observades i/o assistides en la seva execució pel resident.

6. Rotacions de primer any

Durant tot l'any de R1, els dimarts i divendres estaran com a segon ajudant a quiròfan. La resta de dies (dilluns, dimecres i dijous) faran la rotació que correspongui.

1. ROTACIÓ: Sala de parts

Duració: 5 mesos

Facultatius responsables: Dra. Baeza/Dra. Álvarez

Objectius competencials generals:

- Aprendre a controlar i assistir parts normals.
- Aprendre a orientar les consultes a l'àrea d'urgències, a partir d'una anamnesi dirigida, i una exploració ginecològica bàsica.
- Adquirir l'hàbit quirúrgic per poder assumir la 1ª ajudantia a les cesàries que es presentin a l'Àrea Obstètrica.

Objectius específics en pacients ginecològiques:

- Adquirir una base teòrico-pràctica per a l'orientació diagnòstica i enfocament terapèutic dels processos ginecològics més freqüents.
- Indicacions de sol.licitud de proves complementàries.
- Aprendre a valorar un examen en fresc de flux vaginal.
- Fer informes d'alta en pacients no complicades sota supervisió del metge responsable.
- Cirurgia en legrat aspiratiu per avortament no complicat.
- Cirurgia en drenatge d'abscessos vulvars.

Objectius específics en pacients obstètriques:

- Anamnesi, exploració clínica, orientació diagnòstica i terapèutica de les urgències obstètriques més freqüents.
- Diagnòstic diferencial dels pròdroms de part i del treball de part.
- Diagnòstic d'amniorrexi prematura, diagnòstic diferencial i proves complementàries.
- Fer informes d'alta en pacients no complicades sota la supervisió del metge responsable.
- Adquirir coneixements dels mètodes d'inducció del part i les seves indicacions.
- Introducció a la interpretació de la cardiotocografia avantpart i intrapart.
- Assumir progressivament el control i seguiment del treball de part de baix risc.
- Assistència dels parts espontanis.
- Inici del coneixement de la patologia del treball de part.
- Coneixement i inici de maniobres relacionades amb l'enllumenament i la seva patologia.
- Adquirir coneixements i habilitat tècnica en la sutura d'episiotomies, així com dels estrips i laceracions no complexes originats en el part.
- Agafar l'habilitat de realitzar determinacions bioquímiques (ph de calota fetal) per tal de conèixer el benestar fetal durant el treball de part
- Inici en el coneixement dels Protocols de Patologia Obstètrica del nostre Servei.

2. ROTACIÓ: Quiròfan i CMA (cirurgia menor ambulatoria)

Duració: 11 mesos (*rotació transversal: tots el dimarts i divendres de R1*)

Facultatiu responsable: Dr. Salinas

- Dimarts i divendres matí com a 2n ajudant a totes les intervencions (periodicitat mínima d'un quiròfan/setmana).

Objectius competencials generals:

- Adquirir coneixements i hàbits per a iniciar-se adequadament en la cirurgia.

Objectius competencials específics:

- Rentat i desinfecció.
- Preparació del camp operatori.
- Aprendre i conèixer l'instrumental quirúrgic.
- Al final de R1, participar activament en les maniobres d'obertura i tancament de la paret abdominal; col.laborar en l'hemostàsia.
- Realitzar, amb ajuda, la descripció de la intervenció en el full quirúrgic.
- **CMA:**
 - Realització tutoritzada de procediments quirúrgics menors durant la 2ª meitat de R1.
 - Aprenentatge com a 1º ajudant i la realització progressiva de la conització cervical amb nansa diatèrmica.
 - Aprenentatge com a 1r ajudant i progressivament a la realització de biòpsies de lesions vulvars superficials, de mama i/o exèresis de lesions localitzades amb anestèsia local.
- Presentació preoperatoria resumida de tots els casos programats en sessió setmanal.

3. ROTACIÓ: Planta d'hospitalització de ginecologia i obstetrícia

Duració: 3 mesos

Facultatiu responsable: Dra. Reus

- **GINECOLOGIA**

Objectius competencials generals:

- Familiarització amb les cures postoperatòries habituals.
- Diagnòstic i tractament de les principals complicacions postoperatòries.
- Diagnòstic i tractament de la patologia ginecològica que requereix ingrés.
- Adquirir hàbits de comunicació amb pacients i familiars.
- Conèixer els circuits propis de l'hospitalització, tant administratius, com d'infermeria com mèdics.

Objectius competencials específics:

- Passi de visita amb l'especialista encarregat.

- Control de signes clínics: estat de cicatrius, estat de la circulació de membres inferiors, control de la funció urinària, control de la funció intestinal, control i retirada de drenatges.
- Conèixer el maneig habitual dels degotaments a planta.
- Ús de fàrmacs habituals: analgèsia, heparina, antibioticoteràpia.
- Conèixer les mesures profilàctiques habituals: deambulació precoç, etc.
- Diagnòstic i maneig de: complicacions tromboembòliques, shock, diagnòstic diferencial de la febre postopertòria, dolor abdominal agut d'origen ginecològic, MIP, tumoracions ginecològiques, metrorràgia.
- Comunicació correcta amb la pacient i familiars.
- Comunicació en situacions especials: pacients greus o de mal pronòstic.
- Supervisar interconsultes amb diferents serveis.
- Sol·licitar proves complementàries generades arran de les troballes quirúrgiques.

- PUERPERI HOSPITALARI

Objectius competencials generals:

- Familiarització amb les cures i atencions postpart tant en el part vaginal com en la cesària (puerperi normal).
- Detecció de la patologia pròpia del puerperi immediat.
- Familiarització amb els objectius d'educació sanitària.

Objectius competencials específics:

- Pas de visita a les pacients ingressades amb l'especialista encarregat.
- Control de signes clínics: pèrdues sanguínies vaginals, característiques dels loquis, grau d'invulsió uterina, estat de la cicatriu de l'episiotomia i del perineu, estat de la cicatriu de la cesària, estat de la circulació dels membres inferiors, control de la funció urinària i intestinal, estat de les mames, existència de febre puerperal i/o infecció puerperal.
- Conèixer el pla de cures de vulva i perineu.
- Conèixer el pla de cures de la cesària.
- Conèixer els hàbits a recomanar a planta: deambulació precoç, dietètica, higiene corporal...
- Farmacologia pròpia del puerperi: analgèsia postpart, immunoprofilaxi anti-D, inhibició de l'alletament matern.
- Alletament matern: conèixer el protocol sobre l'alletament matern a la FPHAG, conèixer les mesures de suport i ajuda a l'alletament matern que s'apliquen a planta per part del personal d'infermeria, contraindicacions de l'alletament matern, ús de fàrmacs durant l'alletament matern.
- Particularitats del puerperi amb nounat malalt o mort.
- Educació Sanitària: hàbits de vida generals; alimentació, higiene i vestimenta; gimnàstica i rehabilitació del sòl pelvià; atenció a les modificacions psicològiques; sexualitat i planificació familiar; control ginecològic periòdic.

4. ROTACIÓ: Consultes externes i quiròfan de cesàries

Duració: 3 mesos - CCEE (dilluns CCEE de ginecologia general; dimecres CCEE de endocrinologia i esterilitat; dijous CCEE de prepar)
-Quiròfan de cesàries (dimarts)

a. CONSULTA DE GINECOLOGIA GENERAL

Facultatiu responsable: Dra. Peñalva

Objectius competencials generals:

- Aprendre a realitzar la història clínica, l'exploració ginecològica i les proves complementàries bàsiques.
- Donar una orientació diagnòstica.
- Aprendre a informar a la pacient.

Objectius competencials específics:

HISTÒRIA CLÍNICA:

- Ha de ser clara, determinant el motiu de la consulta, recollint totes les dades econòmiques, socials, antecedents familiars i personals, característiques de la menstruació, l'existència de metrorràgies, leucorrea, dolor, mètode anticonceptiu i possibles alteracions en les relacions sexuals.
- Anotar totes les exploracions, proves i tractaments.
- Anotar l'orientació diagnòstica.

EXPLORACIÓ GINECOLÒGICA:

- Inspecció bàsica del perineu, vulva i introit
- Inspecció de la vagina i cèrvix amb l'ajuda d'un espèculum.
- TV: valorar característiques d'úter i annexes.
- Exploració mamària: simetria, complex areola-mugró, existència de tumoracions, secrecions i adenopaties axil·lars.

PROVES COMPLEMENTÀRIES:

- Examen en fresc.
- Triple presa cervical.
- Colposcòpia i test de Schiller.
- Presa endometrial.
- Biòpsia de vulva i test de Collins.
- Biòpsia de cèrvix dirigida per colposcòpia.
- Adquirir la capacitat d'elaborar una orientació diagnòstica a partir de l'estudi efectuat, amb el corresponent diagnòstic diferencial, i efectuar una proposta de tractament.
- Adquirir la capacitat d'establir una adequada relació metge-pacient. Obtenció del consentiment informat quan calgui i aprendre a donar la informació especialment en els casos desfavorables.
- Selecció de casos rellevants per a revisions bibliogràfiques i presentació en sessió clínica.

b. QUIRÒFAN DE CESÀRIES

Responsables: Dra. Baeza /Dra. Álvarez

Objectius competencials generals:

- Adquirir progressivament l'habilitat quirúrgica de la realització com a Cirurgià de les cesàries electives.
- Tècnica apertura i tancament de paret abdominal en cesàries.
- Tècnica histerotomia i tancament, possible complicacions i solucions de les mateixes.
- Aprendre a decidir criteris de les pacients obstètriques candidates a cesària electiva.
- Aprendre maniobres extracció fetal en podàlica i diferents malposicions fetals.

c. CONSULTA D'ENDOCRINOLOGIA GINECOLÒGICA I ESTUDI D'ESTERILITAT

Facultatiu responsable: Dra. Reus

Objectius competencials generals:

- Conèixer el funcionament d'una consulta d'esterilitat
- Conèixer, aprendre a diagnosticar les diferents disfuncions hormonals.
- Conèixer, diagnosticar alteracions de la menstruació .
- Conèixer els diferents tractaments hormonals.
- Saber distingir entre esterilitat e infertilitat.
- Practicar un estudi bàsic d'esterilitat i infertilitat i orientar el diagnòstic etiològic.
- Conèixer i saber realitzar els tractaments d'esterilitat que no requereixin tècniques sofisticades de reproducció assistida.

Objectius específics:

- Saber realitzar una història clínica orientada a l'esterilitat.
- Saber realitzar una exploració general i ginecològica orientada a l'esterilitat.
- Conèixer les diferents causes d'esterilitat, com es diagnostiquen i quin és el seu tractament.
- Saber realitzar un estudi bàsic d'esterilitat.
- Saber interpretar les diferents analítiques hormonals i quines cal sol·licitar en funció de la història i l'exploració.
- Saber interpretar una corba de temperatura basal.
- Saber interpretar la importància que per a l'esterilitat poden tenir les diferents troballes de l'ecografia.
- Saber interpretar una histerosalpingografia.
- Saber interpretar un seminograma.
- Saber quines altres exploracions poden realitzar-se en funció de les troballes d'aquestes proves.
- Saber realitzar una estimulació de l'ovulació amb clomifè i amb FSH.
- Saber orientar a la parella sobre les tècniques de reproducció assistida.
- Conèixer les diferents causes d'infertilitat, com es diagnostiquen i els seu tractament.
- Saber realitzar un estudi d'infertilitat.

- Saber interpretar un cariotip i orientar sobre les repercussions d'una alteració en aquest.
- Saber reconèixer i tractar la patologia deguda a anticossos antifosfolípids.
- Saber interpretar les repercussions per a la fertilitat de les diferents troballes ecogràfiques i histeroscòpiques.
- Saber orientar a la parella infèril sobre els possibles tractaments i la possibilitat de recurrència de l'avortament.

d. CONSULTA EXTERNA DE PREPAR

Facultatiu responsable: Metges del Servei de Ginecologia

Objectius competencials generals:

- Saber elaborar correctament una història clínica obstètrica.
- Aprendre a realitzar correctament una exploració física obstètrica.

Objectius competencials específics:

HISTÒRIA CLÍNICA OBSTÈTRICA:

- Interrogar i valorar adequadament sobre: antecedents mèdics i quirúrgics (patologia mèdica concurrent a la gestació), antecedents gineco-obstètrics, hàbits tòxics, al·lèrgies toxico-medicamentoses, medicacions habituals, tractaments farmacològics efectuats durant la gestació, exposició a radiacions durant la gestació, condicions socioeconòmiques.
- Valorar adequadament els resultats de les exploracions complementàries efectuades durant la gestació i les actuacions adequades en cas de resultat patològic.
- Saber establir el nivell de risc de la gestació i conèixer l'àmbit d'assistència preferent per a cada nivell de risc.
- Aprendre els circuits per a la sol·licitud d'exploracions complementàries de l'hospital.

EXPLORACIÓ FÍSICA:

- Edat, talla i pes.
- Constants vitals i tira reactiva d'orina.
- Estàtica fetal: presentació, posició, i encaixament a través de les 4 maniobres de Leopold i el tacte vaginal.
- Auscultació fetal.
- Adequada valoració de l'alçada uterina.
- Valoració de les condicions cervicals: test de Bishop.
- Valoració de l'adequació de la pelvis per al part vaginal: pelvimetria interna.

7. Rotacions de segon any

Rotacions transversals:

- Durant tot l'any de R2, els divendres estaran com a primer ajudant a quiròfan.
- Els dimarts i dijous durant la primera meitat del matí estaran a quiròfan de cesàries i al acabar s'incorporaran a altres rotacions.

La resta de dies (dilluns, dimecres) faran la rotació que correspongui.

1. ROTACIÓ: Quiròfan . 1r ajudant

Duració: (rotació transversal: tots els divendres de R2)

Facultatiu responsable: Dr. Salinas

Objectius competencials generals:

- Consolidar els coneixements adquirits.
- Iniciar-se en les habilitats pràctiques.

Objectius competencials específics:

- Alternar ajudanties com a 2º i 1er ajudant.
- 1r ajudant en quiròfan de ginecologia divendres matí
- Participar en l'obertura i tancament de la paret abdominal.
- A la 2ª meitat de R2, iniciar-se en colpoplàstia anterior i posterior.
- Participació més activa en els passos quirúrgics més habituals: ajuda en la lligadura de pedicles vasculars, etc.
- Actuar com a cirurgià en curetatges diagnòstics/terapèutics.
- Presentació preoperatòria resumida dels casos programats en sessió setmanal.

2. ROTACIÓ: Quiròfan de cesàries:

Responsables: Dra. Baeza /Dra. Álvarez

- Adquirir progressivament l'habilitat quirúrgica de la realització com a Cirurgià de les cesàries electives.
- Tècnica apertura i tancament de paret abdominal en cesàries
- Tècnica histerotomia i tancament, possible complicacions i solucions de les mateixes.
- Aprendre a decidir criteris de les pacients obstètriques candidates a cesària electiva.
- Aprendre maniobres extracció fetal en podàlica i diferents malposicions fetals.
- Aprendre a comunicar la informació/relació amb la família.

3. ROTACIÓ: Unitat d'ecografies: ecografia obstètrica de 1r i 3r trimestre i ginecològica bàsica

Duració: 2 mesos

Facultatiu responsable: Dra. Serra

Objectius competencials generals:

- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per a ser capaç d'efectuar una exploració ecogràfica obstètrica corresponent al nivell I segons la classificació de l'*European Study Group on Prenatal Diagnosis*.
- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per a ser capaç de practicar una ecografia ginecològica bàsica, reconeixent la normalitat, i detectant la potencial anormalitat de les estructures genitals

Objectius competencials específics:

- Conèixer l'aplicació, indicacions i limitacions de l'exploració, tant a Obstetrícia com a Ginecologia.
- Assolir una correcta orientació espacial a partir de seccions ecotomogràfiques multidireccionals.
- Conèixer i saber obtenir els talls standard per efectuar una biometria bàsica: CRI, DBP, HC, AC, LF, i translucència nual.
- Valoració de l'edat gestacional i del creixement fetal a partir de les dades biomètriques.
- Valoració placentària i del líquid amniòtic.
- Sistemàtica d'exploració a l'ecografia obstètrica en funció de l'edat gestacional:
 - 1er trimestre: exploració pèlvica, localització del sac gestacional, nombre d'embrions i zigositat; situació fetal, configuració cranial, embriocardi, integritat de la paret abdominal i extremitats; translucència nual i paràmetres biomètrics.
 - 3er trimestre: valoració del número de fetus; situació i activitat fetals; paràmetres biomètrics pes fetal; posició placentària i valoració del líquid amniòtic i patologia dels mateixos.
- Introducció a la morfologia fetal: adquirir la capacitat de reconèixer la configuració anatòmica ecogràfica normal del fetus en un primer i tercer trimestre i les possibles anormalitats.
 - Adquirir una sistemàtica d'exploració a l'ecografia ginecològica, via abdominal i transvaginal: valoració morfològica i biomètrica de l'úter i dels annexes, valoració de la presència de líquid al fons de sac de Douglas.
 - Introducció a la investigació: proposta i execució d'un treball relacionat amb l'activitat de la Unitat d'Ecografia, i amb les troballes esdevingudes durant la rotació.

4. ROTACIÓ: CONSULTES EXTERNES (ARO: -alt risc obstètric- i INTRODUCCIÓ A LA ECOGRAFIA OBSTÈTRICA NIVELL 2 .

Duració: 4 mesos

a. CCEE ARO i PLANTA DE PERINATOLOGIA

Facultatiu responsable: Dra. Canto/Dra. Kishimoto

Objectius competencials generals:

- Familiarització amb la patologia perinatal pròpia d'un centre de Nivell II tributària de control ambulatori.

Objectius competencials específics:

- Passar visita a les pacients citades al dispensari d'ARO amb l'especialista encarregat, assumint progressivament la capacitat de prendre decisions clíniques sobre el procés consultat.

- Aprofundir en el coneixement teòric de la patologia observada.
- Discussió dels casos amb l'especialista encarregat.
- Fer resums dels casos rellevants per a la seva presentació en sessió clínica.
- Aprofitar la rotació per a efectuar una sessió bibliogràfica sobre un tema de Perinatologia.
- Formació pràctica: obertura història clínica en pacients de risc; exploració gineco-obstètrica de la dona gestant; classificació de la gestació segons risc, interpretació del TRF i dels resultats ecogràfics.

PLANTA PERINATOLOGIA

Facultatiu responsable: Dra. Canto

Objectius competencials generals:

- Familiarització amb la patologia perinatal, tributària d'ingrés hospitalari, pròpia d'un centre de Nivell II.

Objectius competencials específics:

- Pas de visita a les pacients ingressades amb l'especialista encarregada
- Conèixer la patologia dels casos ingressats.
- Aprofundir en els coneixements teòrics.
- Discussió dels casos amb l'especialista encarregat.
- Fer resums dels casos per a la seva presentació en sessió clínica.
- Aprofitar la rotació per a presentar al menys una actualització d'un tema obstètric..

b. CCEE ECOGRAFIA MORFOLOGICA: Unitat d'ecografia obstètrica morfològica

Facultatiu responsable: Dr. Palau

Objectius generals:

- Aposentar els coneixements ecogràfics adquirits a la primera rotació.
- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per ser capaç de practicar una ecografia obstètrica de Nivell II, segons la classificació de l'European Study Group on Prenatal Diagnosis, reconeixent la normalitat, i detectant la anormalitat, tot orientant els diagnòstics de sospita o certa de les principals malformacions, així com ser capaç de realitzar i interpretar una eco-Doppler.
- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per a ser capaç de practicar una ecografia ginecològica, reconeixent la normalitat, i sabent orientar el diagnòstic de les principals patologies detectables ecogràficament.

Objectius específics:

- Aprofundir en el coneixement dels fonaments, aplicacions, indicacions i limitacions de l'exploració ecogràfica, tant a Obstetrícia com a Ginecologia.
- Reconèixer una gestació simple o múltiple, i les diferents varietats de gestacions múltiples (diagnòstic de zigositat), així com conèixer i saber orientar la patologia pròpia de les gestacions múltiples.
- Assolir una correcta orientació espacial a partir de seccions ecotomogràfiques multidireccionals, sabent reconèixer la posició i situació fetal, així com practicar les mesures ecobiomètriques més habituals.
- Valoració de l'edat gestacional i del creixement fetal a partir de les dades biomètriques. Saber reconèixer i diferenciar els diferents tipus de restricció de creixement.

- Assentar la sistemàtica d'exploració ecogràfica obstètrica en funció de l'edat gestacional.
- Conèixer i saber orientar el diagnòstic de les principals malformacions observables durant l'exploració ecogràfica i els signes ecogràfics que poden ajudar al diagnòstic:
 - Malformacions del sistema nerviós central: signes ecogràfics de sospita (signe de la banana o de la llimona), mesures normals de les diferents estructures (mesura de la banya posterior del ventricle cerebral, del cerebel), acrània, holoprosencefàlia i els seus tipus, hidrocefàlia, espina bífida i mielo-meningocele.
 - Malformacions de la cara: llavi leporí, ciclòpia, hipo i hipertelorismes,
 - Malformacions del tòrax i diafragma.
 - Malformacions cardíques: reconèixer les principals malformacions cardíques (C.I.V., C.I.A., hipoplàsies i hipertròfies, transposició de grans vasos, truncus, canal atri-ventricular), i conèixer les indicacions d'ecocardiografia fetal.
 - Malformacions de la paret abdominal: saber reconèixer-les i el seu diagnòstic diferencial.
 - Malformacions de l'aparell digestiu.
 - Malformacions renals i urinàries: conèixer les principals malformacions obstructives, les agenèsies i disgenèsies renals, així com les principals malformacions quístiques renals.
 - Malformacions esquelètiques: conèixer i orientar les principals displàsies esquelètiques i disostosis, reconèixer les principals malposicions de les extremitats, les aplàsies o hipoplàsies òssies.
 - Marcadors ecogràfics de cromosomopatia.
- Valoració placentària i del líquid amniòtic. Conèixer i saber orientar les principals patologies de la placenta. Conèixer i saber orientar la patologia del líquid amniòtic, oligoamnis i polihidramnis, apurant les possibilitats de l'ecografia per al seu diagnòstic etiològic.
- Conèixer els fonaments de l'exploració fluxomètrica mitjançant l'efecte Doppler i les seves aplicacions a l'Obstetrícia i Ginecologia. Saber practicar les fluxometries Doppler més habituals, i conèixer el seu valor i interpretació a la pràctica clínica.
- Assentar la sistemàtica d'exploració a l'ecografia ginecològica, via abdominal i via transvaginal.
- Reconèixer les principals patologies uterines, tant del miometri (miomes) com de la cavitat (endometri heterogeni, pòlips, adenocarcinoma) i saber orientar el diagnòstic.
- Reconèixer una tumoració annexal, i conèixer els diferents aspectes ecogràfics, orientant el diagnòstic diferencial de les mateixes.
- Preparació i presentació en sessió clínica del Servei, trimestralment, del recull de troballes rellevants durant la rotació, amb especial dedicació a la patologia mal formativa i a la mortalitat perinatal.
- Introducció a la investigació. Proposta i execució d'un treball relacionat amb l'activitat de la Unitat d'Ecografia, i amb les troballes esdevingudes durant la rotació.

8. ROTACIÓ: CCEE UROGINECOLOGIA

Duració: 5 mesos

a. PATOLOGIA CERVICAL

Facultatiu responsable: Dra. Mazano

Objectius competencials generals:

- Aprendre a realitzar la història clínica, l'exploració ginecològica i les proves complementàries bàsiques.
- Donar una orientació diagnòstica.
- Aprendre a informar a la pacient.

Objectius competencials específics:

HISTÒRIA CLÍNICA:

- Ha de realitzar-se igual que la història clínica general de ginecologia, insistint en els aspectes relacionats amb la conducta sexual, edat d'inici de les relacions sexuals i mètodes anticonceptius utilitzats.
- Anotar totes les exploracions, proves i tractaments.
- Anotar la orientació diagnòstica.

EXPLORACIÓ GINECOLÒGICA:

- Inspecció del perineu, vulva i introit. Valorar l'existència de prolapse genital i incontinència.
- Inspecció de la vagina i cèrvix amb l'ajuda d'un espèculum.
- Tacte vaginal per valorar les característiques de l'úter, annexes i parametris.

PROVES COMPLEMENTÀRIES:

- Examen en fresc de les secrecions cervico-vaginals.
- Realització de la presa cervico-vaginal per estudi de citologia pel mètode de Papanicolau.
- Colposcòpia, coneixement del colposcop i el seu maneig.
- Presa endometrial.
- Biòpsia de vulva i test de Collins.
- Biòpsia de cèrvix dirigida per colposcòpia.
- Conèixer els protocols actuals sobre la conducta a seguir davant les lesions premalignes del cèrvix uterí.
- Adquirir la capacitat d'elaborar una orientació diagnòstica a partir de l'estudi efectuat, i fer una correcta proposta de tractament seguint els protocols actuals.
- Adquirir la capacitat d'establir una adequada relació metge-pacient basada en la confiança, obtenint el consentiment informat quan calgui, i aprenent a donar la informació especialment en els casos amb resultats desfavorables.
- Selecció de casos rellevants per revisions bibliogràfiques i presentació en la sessió clínica del Servei.

b. ONCOLOGIA GINECOLÒGICA I PROGRAMACIÓ QUIRÚRGICA

Facultatiu responsable: Dr. Salinas

Objectius competencials generals:

- Adquirir criteri per a la correcta indicació d'un tractament quirúrgic.
- Comunicació adequada amb la pacient.

Objectius competencials específics:

VALORACIÓ DEL CAS:

- Complementació correcta d'una història clínica de ginecologia.
- Exploració física i ginecològica adequada.
- Exploracions complementàries adequades a cada cas.
- Establir una indicació adequada de tractament quirúrgic.
- Aprendre a fer una bona valoració del risc quirúrgic.

MESURES PREOPERATÒRIES:

- Medicació: antibiòtics, profilaxi antitrombòtica, sedació preoperatòria.
- Preparació intestinal.
- Rasurat i mesures higièniques generals.

COMUNICACIÓ AMB LA PACIENT:

- Adquirir coneixements per informar adequadament.
- Establir un nivell de confiança adequat amb la pacient.
- Obtenció del Consentiment Informat.
- Tipus i classificació dels tumors d'origen ginecològic
- Signes, símptomes, factors de risc dels tumors d'origen ginecològic.
- Proves diagnòstiques i complementàries per tal de definir tipus de tumor i estadiatge.
- Capacitat d'adquirir tractament més adient en els diferents tipus de tumor
- Assistir setmanalment al Comitè d'oncologia pel coneixement de tots els casos.

c. UROGINECOLOGIA I PATOLOGIA SÒL PELVIC

Facultatiu responsable: Dra. Pereda

Objectius competencials generals:

- Saber diagnosticar, valorar gravetat i proposar conducta terapèutica en cas de prolapse dels òrgans genitals.
- Saber detectar la incontinència urinària; ser capaç d'establir un diagnòstic clínic i iniciar un tractament conservador.

Objectius competencials específics:

- Adquirir fonaments anatòmics i fisiològics del sòl pelvià.
- Conèixer la fisiologia de la micció normal.
- Conèixer la fisiopatologia de la incontinència urinària (IU).
- Conèixer la prevalença de la IU i l'impacte sobre la qualitat de vida.
- Conèixer els factors que predisposen a la IU.
- Conèixer la definició d'IU de la ICS (International Continence Society).
- Conèixer la classificació dels tipus d'IU de la ICS.

- Saber elaborar una història clínica d'IU adequadament.
- Saber fer una exploració física adequada: valorar l'estatus estrogènic, valorar l'existència de prolapse i quin òrgan és el que prolapse, valorar la gravetat del prolapse, valorar l'elasticitat vaginal i mobilitat uretral, testing perianal, explorar el reflex bulbo-cavernós i la sensibilitat perianal, Q-tip test, test de Boney, stress test, explorar la IU oculta en cas de prolapse.
- Conèixer i saber interpretar un diari miccional.
- Conèixer el PAD test (o test de la compresa).
- Conèixer les principals exploracions complementàries i les seves indicacions: urodinàmia, ecografia uretro-vesical, RMN, cistografia, videodefecografia, ecografia endoanal, electromiografia.
- Conèixer i saber indicar un tractament conservador: rehabilitació muscular, tractament farmacològic, tècniques de reeducació vesical.
- Conèixer les principals tècniques de tractament quirúrgic: indicacions, probabilitat d'èxit esperada i possibles complicacions.

8. Rotacions de tercer any

1. ROTACIÓ: Quiròfan (dimarts)

Duració: 11 mesos (*rotació transversal: tots el dimarts de R3*)

Facultatiu responsable: Dr. Salinas

Objectius competencials generals:

- Consolidar els coneixements adquirits.
- Aprofundir en les habilitats pràctiques.

Objectius competencials específics:

- Consolidar aspectes col·laterals importants per a la pràctica quirúrgica: posició de la pacient a la taula d'operacions, comentar el tipus d'incisió amb el cirurgià, etc.
- Actuar com a primer ajudant a la majoria d'intervencions, alternant tant quiròfan de mama com de ginecologia .
- Actuar com a cirurgià en intervencions menors: tumorectomia de mama i exèresi de nòduls de mama, cirurgia de la glàndula de Bartholin, colpoplàsties vaginales, quistectomia ovari/annexectomia, oclusió tubàrica per laparoscòpia, curetatges diagnòstics i terapèutics.
- Supervisar els R1 i R2 en intervencions senzilles.
- Assistència a quiròfans de tarda alterns amb el resident de quart any.
- Presentació preoperatòria resumida dels casos programats en sessió setmanal.

2. ROTACIÓ: Sala de parts

Duració: 1 mes

Facultatiu responsable: Dra. Baeza/Dra. Álvarez

Objectius competencials generals:

- Assumir gradualment la capacitat i responsabilitat de donar resposta als processos assistencials més freqüents de l'àrea obstètrica.
- Aprofundiment en la tècnica tocúrgica.
- Aprofundiment en el coneixement dels protocols assistencials de l'àrea obstètrica.

Objectius competencials específics:

PACIENTS GINECOLÒGIQUES:

- Anamnesi, exploració clínica, orientació diagnòstica i terapèutica de la urgència ginecològica d'alt risc.
- Ecografia ginecològica bàsica d'urgències supervisada per metge responsable.
- Assolir la capacitat per ajudar al metge responsable en cas de cirurgia ginecològica urgent.

PACIENTS OBSTÈTRIQUES:

- Ecografia obstètrica bàsica d'urgències sota supervisió del metge responsable.
- Assumir progressivament el control i seguiment del treball de part amb factors de risc.
- Assolir la capacitat de prendre decisions en els treballs de part sense patologia associada.
- Aprofundiment en el coneixement de la cardiotocografia avantpart i intrapart.
- Monitorització bioquímica fetal (microtoma de calota).
- Adquirir els coneixements i habilitats pròpies per a poder assistir els parts que requereixin instrumentació.
- Assolir la capacitat per a ser el 1er cirurgià amb l'adjunt responsable a les cesàries programades no complexes.
- Adquirir la capacitat de resoldre la patologia de l'enllamenament. Extracció manual de la placenta i revisió endouterina.
- Aprofundiment en el coneixement i habilitat per a resoldre estrips i dilaceracions originats en el part.
- Assolir gradualment la capacitat de prendre decisions en el puerperi immediat.
- Aprofundiment en el coneixement dels protocols assistencials de l'àrea obstètrica.
- Cirurgia en legrat aspiratiu per avortament complicat: sospita d'endometritis, retenció de restes, retenció de placenta en IVE, sota supervisió.
- Col·laborar en els projectes de recerca que puguin desenvolupar-se i idealment, aprofitar la rotació per elaborar una proposta de treball de recerca sobre l'activitat de l'àrea obstètrica.

3. ROTACIÓ: UNITAT D'ECOGRAFIA OBSTÈTRICA I UNITAT DIAGNÒSTIC PRENATAL

Duració: 4 mesos

Facultatiu responsable: Dr. Palau

Objectius competencials generals:

- Aposentar els coneixements ecogràfics adquirits en les rotacions anteriors.

- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per ser capaç de practicar una ecografia obstètrica de Nivell II, segons la classificació de l'*European Study Group on Prenatal Diagnosis*, reconeixent la normalitat, i detectant la anormalitat, tot orientant els diagnòstics de sospita o certa de les principals malformacions, així com ser capaç de realitzar i interpretar una eco-Doppler.
- Adquirir els coneixements i habilitats necessaris per a ser capaç de practicar una ecografia ginecològica, reconeixent la normalitat, i sabent orientar el diagnòstic de les principals patologies detectables ecogràficament.

Objectius competencials específics:

- Aprofundir en el coneixement dels fonaments, aplicacions, indicacions i limitacions de l'exploració ecogràfica, tant a Obstetrícia com a Ginecologia.
- Reconèixer una gestació simple o múltiple, i les diferents varietats de gestacions múltiples, així com conèixer i saber orientar la patologia pròpia de les gestacions múltiples.
- Assolir una correcta orientació en l'espai a partir de seccions ecotomogràfiques multidireccionals, sabent reconèixer la posició i situació fetal, així com practicar les mesures ecobiomètriques més habituals.
- Valoració de l'edat gestacional i del creixement fetal a partir de les dades biomètriques. Saber reconèixer i diferenciar els diferents tipus de restricció de creixement.
- Assentar la sistemàtica d'exploració ecogràfica obstètrica en funció de l'edat gestacional.
- Conèixer i saber orientar el diagnòstic de les principals malformacions observables durant l'exploració ecogràfica obstètrica, i els signes ecogràfics que poden ajudar al diagnòstic.
- Conèixer i saber valorar els marcadors ecogràfics de cromosomopatia.
- Valoració placentària i dels líquid amniòtic i de les seves possibles patologies.
- Conèixer els fonaments de l'exploració fluxomètrica mitjançant l'efecte Doppler i les seves aplicacions a l'Obstetrícia i Ginecologia. Saber practicar les fluxometries Doppler més habituals, i conèixer el seu valor i interpretació a la pràctica clínica.
- Assentar la sistemàtica d'exploració a l'ecografia ginecològica, via abdominal i transvaginal.
- Reconèixer les principals patologies uterines i saber orientar el diagnòstic.
- Reconèixer una tumoració annexal, i conèixer els diferents aspectes ecogràfics, orientant el diagnòstic diferencial de les mateixes.
- Preparació i presentació en sessió clínica del Servei, trimestralment, del recull de troballes rellevants durant la rotació, amb especial dedicació a la patologia malformativa i a la mortalitat perinatal.
- Introducció a la investigació. Proposta i execució d'un treball relacionat amb l'activitat de la Unitat d'Ecografia, i amb les troballes esdevingudes durant la rotació.

- **Unitat de Diagnòstic Prenatal**

Facultatiu responsable: Dra. Astor

Objectius competencials generals:

- Aprofundir en el coneixement del Diagnòstic Prenatal.
- Conèixer les indicacions per a la realització d'una tècnica invasiva.

- Conèixer les tècniques habituals de diagnòstic prenatal.

Objectius competencials específics:

- Saber realitzar adequadament una història obstètrica orientada al diagnòstic prenatal.
- Conèixer el Protocol de Diagnòstic Prenatal de Malformacions Congènites a Catalunya.
- Saber interpretar els resultats del Cribratge Bioquímic de Malformacions Congènites.
- Conèixer les indicacions per a la realització d'una tècnica invasiva de diagnòstic prenatal.
- Indicacions i limitacions de les noves tècniques ràpides de cariotip fetal: QF-PCR.
- Saber informar i obtenir el consentiment informat de les tècniques habituals de diagnòstic prenatal.
- Adquirir habilitat per a efectuar les tècniques habituals de diagnòstic prenatal: realització d'amniocentesis de segon trimestre per a estudi cromosòmic.
- Adquirir coneixement teòric i les indicacions d'altres tècniques de diagnòstic prenatal diferents a l'amniocentesis: biòpsia corial i funiculocentesis.
- Conèixer les recomanacions i consells posteriors a la realització d'una amniocentesis.
- Interrupció legal de l'embaràs: conèixer els aspectes legals, avortament de primer trimestre (tècniques i complicacions), avortament de segon trimestre (tècniques i complicacions).
- Adquirir habilitat en saber informar a la pacient i familiars en cas de resultats desfavorables.
- Assessorament reproductiu.

4. ROTACIÓ: CONSULTES EXTERNES. 4 mesos

a. UROGINECOLOGIA I PATOLOGIA SÒL PÈLVIC

Facultatiu responsable: Dra. Girvent i Dra. Pereda

Objectius competencials generals:

- Veure rotació de 2º any.

Objectius competencials específics:

- Veure rotació de 2º any.

b. ONCOLOGIA GINECOLÒGICA I PROGRAMACIÓ QUIRÚRGICA

Facultatiu responsable: Dr. Salinas

Objectius competencials generals:

- Veure rotació de 2º any.

Objectius competencials específics:

- Veure rotació de 2º any.

c. HISTEROSCÒPIA DIAGNÒSTICA

Facultatius responsables: Dra. Kishimoto i Dra. Álvarez

Objectius competencials generals:

- Adquirir coneixement i habilitat per efectuar una histeroscòpia diagnòstica.

Objectius competencials específics:

- Conèixer les indicacions de la histeroscòpia: metrorràgia, ecografia patològica, tractaments amb tamoxifè, esterilitat/infertilitat, biòpsia d'endometri patològica, localització i extracció de cos estrany, control postquirúrgic.
- Conèixer l'instrumental i equipament: histeroscopi, òptica, font de llum, histeroinsuflador (si es fa amb CO2).
- Conèixer els sistemes i els mitjans de distensió: amb CO2: histeroinsuflador; amb sèrum fisiològic i altres medis líquids: infusió per gravetat, infusió amb manegot de pressió, infusió amb bomba...
- Conèixer la tècnica i adquirir habilitat per realitzar-la.
- Adquirir coneixement per poder interpretar adequadament les imatges obtingudes i orientar adequadament el diagnòstic histeroscòpic.
- Conèixer les complicacions relacionades amb la tècnica i el seu tractament: dolor, sagnat, reflex vagal, omàlgia, falsa via, perforació, etc...
- Adquirir habilitat en el procés d'informació a la pacient i obtenció del consentiment informat.
- Confrontar els informes de la histeroscòpia amb els informes histològics si es fa biòpsia. Discussió de casos i resultats amb l'adjunt corresponent.
- Conèixer les tècniques quirúrgiques ambulatòries.
- Conèixer les indicacions de la histeroscòpia quirúrgica.

Possibilitat d'ampliar l'aplicació de tècniques invasives en patologia obstètrica: amniocentesi tardana.

5. ROTACIÓ: ESTERILITAT I REPRODUCCIÓ

Duració: 2 mesos

Facultatiu responsable: FECUNMED (Dr. Saura)

Objectius competencials generals:

- Adquirir els coneixements bàsics i essencials per al diagnòstic i possibilitats terapèutiques actuals en la parella amb problemes reproductius.

Objectius competencials específics:

- Anamnesi de la parella estèril o amb pèrdues gestacionals de repetició.
- Sistemàtica exploratòria de la parella estèril o infèril.
- Interpretació de resultats exploratoris i orientació terapèutica en la parella amb problemes reproductius.

- Coneixement i maneig de les diferents pautes d'estimulació o inducció de l'ovulació en pacients amb diferents tipus de disfunció ovulatòria.
- Coneixement bàsic de les diferents pautes d'estimulació ovàrica per a induir el desenvolupament fol·licular múltiple per a tècniques de reproducció assistida.
- Mesures profilàctiques i terapèutiques de les possibles complicacions en el tractament de la parella amb problemes reproductius.
- Coneixement dels principis terapèutics essencials en la dona amb problemes d'esterilitat o infertilitat.

9. Rotacions de quart any

1. ROTACIÓ: Quiròfan (1er ajudant)

Duració: 11 mesos (*rotació transversal: tots el dimarts de R4*)

Facultatiu responsable: Dr. Salinas

Objectius competencials generals:

- Consolidar els coneixements adquirits.
- Consolidar les habilitats pràctiques.

Objectius competencials específics:

- En finalitzar 4° any de residència, el resident hauria d'haver efectuat, i com a mínim un 50% com a primer cirurgià, les següents intervencions:
 - 50 histerectomies via abdominal o vaginal.
 - 70 intervencions distribuïdes entre: extirpació de quists d'ovari, ovariectomies, miomectomies, embaràs ectòpic, colpoplàsties.
 - 30 laparoscòpies diagnòstiques i terapèutiques (esterilitzacions tubàriques, quistectomies, tractament endometriosi, septes, etc.).
 - 30 intervencions de cirurgia mamària (inclou intervencions per carcinoma).
 - 15 intervencions de cirurgia oncològica com a ajudant.
 - 1 o 2 intervencions de TVT o similar.
 - **CMA:** realitzar i tutoritzar totes les intervencions pròpies de CMA.
- Presentació preoperatòria resumida dels casos programats en sessió setmanal.
- Assistència a quiròfans de tarda alterns amb el resident de tercer any.

2. ROTACIÓ: Consultes externes

Duració: 6 mesos

OBSTETRÍCIA

(ARO: alt risc obstètric i planta perinatologia)

Facultatiu responsable: Dra. Canto

Objectius competencials generals:

- Veure rotació de 2° any.

Objectius competencials específics:

- Veure rotació de 2° any.

FORMACIÓ PRÀCTICA:

- Obertura història clínica en pacients d'alt risc sense gran complexitat de manera autònoma.
- Sol·licitud de proves complementàries no rutinàries de la gestació.

- En cas de necessitat, fer informes d'assistència de complexitat intermitja supervisats per l'especialista.
- Interpretació de resultats ecogràfics patològics.
- Programació d'ingressos/cirurgia sota la supervisió d'un especialista incloent cesàries electives, cerclatges cervicals, interrupcions legals de la gestació, etc).

CONSULTES EXTERNES GINECOLOGIA I PATOLOGIA DE MAMA

a.- UNITAT PATOLOGIA DE MAMA

Facultatiu responsable: Dra. Peñalva /Dra. Astor

Objectius competencials generals:

- Aprendre a realitzar la història clínica, l'exploració mamària i interpretar les proves complementàries.
- Donar una orientació diagnòstica.
- Aprendre a informar a la pacient.
- ASSISTIR COMITÈ DE MAMA TOTS DIJOUS MATÍ

Objectius competencials específics:

- Conèixer el funcionament d'una Unitat de Patologia Mamària.
- Conèixer el funcionament del Programa de Cribratge de Càncer de Mama.
- Història clínica: dades personals, antecedents familiars i personals sobretot de patologia mamària, exploracions realitzades, biòpsies i tractaments. Motiu de consulta, inici dels símptomes, evolució. Anotar les exploracions, proves i tractaments. Anotar l'orientació diagnòstica.
- Exploració mamària: inspecció d'assimetries, complex areola-mugró i lesions cutànies. Palpació sistemàtica de les mames valorant nòduls, augments de densitat, secrecions, retraccions. Recerca d'adenopaties axil·lars i supraclaviculars.
- Exploracions complementàries: conèixer les principals exploracions complementàries en patologia mamària, les seves indicacions i interpretació dels seus resultats.
- Adquirir la capacitat d'elaborar una orientació diagnòstica a partir de l'estudi efectuat, diagnòstic diferencial, i proposta de tractament.
- Aprendre a organitzar la programació quirúrgica, i a elaborar un consentiment informat.
- Aprendre a donar la informació a la pacient de manera adequada, especialment en els casos de resultats desfavorables.
- Adquirir coneixement i habilitat en la pràctica de cures locals, buidament de seromes, i seguiment postractament de les pacients de la Unitat.
- Assistir setmanalment a les reunions del Comitè de Mama.
- Selecció de casos rellevants per a revisions bibliogràfiques i presentació en la sessió clínica del Servei.

HISTEROSCÒPIA

Facultatiu responsable: Dra. Kishimoto i Dra. Álvarez

Objectius competencials generals:

- Veure rotació de 3º any.

Metodologia:

- Veure rotació de 3º any.
- Adquirir la iniciativa i capacitat de conduir una consulta d'histeroscòpies
- Valoració de casos, decisió de l'actitud terapèutica més adient.
- Capacitat de tractament de possibles complicacions.

PATOLOGIA MAMÀRIA. SERVEI DE RADIOLOGIA

Facultatiu responsable: Dr. Sentís

Objectius competencials generals:

CONEIXEMENTS TEÒRICS BÀSICS EN SENOLOGIA I CANCER DE MAMA:

- Anatomia, embriologia, fisiologia i desenvolupament de la mama.
- Histopatologia de les lesions benignes i malignes de la mama.
- Epidemiologia, etiologia, genètica, biologia molecular, clínica i història natural del càncer de mama.
- Factors pronòstics del càncer de mama.
- Programes de cribatge poblacional vigents pel càncer de mama.

MÈTODES DIAGNÒSTICS DEL CÀNCER DE MAMA:

- Indicacions, seqüència, complicacions i rendiment diagnòstic de la mamografia, l'ecografia, RNM, PAAF, BAG i galactografia.
- Interpretació de l'informe radiològic, ecogràfic, citològic o histològic.
- Algoritmes diagnòstics de: nòdul mamari palpable; lesió radiològica no palpable; alteracions del mugró, telorrea, telorràgia; adenopatia aixella.
- Estudi d'extensió: indicacions i interpretació.
- Protocol de seguiment de les pacients tractades de càncer de mama.

PATOLOGIA SÒL PELVIC

Responsable: Dra. Girvent

- Veure els objectius corresponents a la rotació de 2n any.
- Adquirir la iniciativa i capacitat de conduir una consulta de sòl pèlvic.
- Valoració de casos, decisió de l'actitud terapèutica més adient.

3. ROTACIÓ: Sala de parts

Duració: 2 mesos

Facultatiu responsable: Dra. Baeza/Dra. Álvarez

Objectius competencials generals:

- Assolir la capacitat i responsabilitat de donar resposta assistencial a l'activitat pròpia de l'Àrea Obstètrica al final de la rotació.
- Revisió crítica dels protocols assistencials de l'Àrea Obstètrica.

Objectius competencials específics:

- Ecografia diagnòstica obstètrica (valoració creixement fetal, líquid amniòtic, placenta, perfil biofísic, estudi Doppler bàsic) i ginecològica d'urgències.
- Assumir la responsabilitat dels controls i assistència dels treballs de part sense patologia associada.
- Assolir la capacitat de prendre decisions en els treballs de part amb patologia associada, assumint gradualment la seva responsabilitat.
- Cardiotocografia avantpart i intrapart. Interpretació dels registres cardiotocogràfics patològics. Actituds i decisions a prendre derivades dels mateixos.
- Assolir la tècnica de la cardiotocografia interna intrapart. Conèixer i utilitzar l'aplicació de registres interns de freqüència cardíaca i dinàmica uterina.
- Assolir la pràctica de la monitorització bioquímica fetal (microtoma de calota).
- Adquirir la capacitat per saber indicar la instrumentació del part i poder assistir-lo adequadament. Aprofundiment en el coneixement de la tècnica i maniobres tocúrgiques habituals.
- Assolir la capacitat de saber indicar adequadament una cesària, així com adquirir desimboltura en la seva pràctica per assumir ser el 1º cirurgià amb l'adjunt de l'Àrea Obstètrica.
- Adquirir la capacitat de resoldre la patologia de l'enllumenament, estrips i laceracions complexes originats en el part, i la patologia del puerperi immediat.
- Obtenir seguretat en la resolució de les visites d'urgència, aconseguint una orientació adequada, aprofitant i optimitzant els recursos personals i materials disponibles.
- Adquirir progressivament la capacitat de conduir adequadament una sala de parts
- Revisió crítica dels protocols assistencials de l'Àrea Obstètrica. Discussió dels mateixos amb l'adjunt de l'Àrea Obstètrica i el Metge Especialista responsable de la rotació. Aportar propostes d'actualització i millora dels mateixos.
- Col.laborar amb els projectes de recerca que puguin desenvolupar-se i idealment, aprofitar la rotació per desenvolupar un treball de recerca sobre l'activitat de l'Àrea Obstètrica.
 - Capacitat de tractament de possibles complicacions

4. ROTACIÓ EXTERNA: Ecografies (Hospital Vall Hebró).

Duració: 1mes

Facultatiu responsable: Dra. Higuera

Objectius específics:

- veure els objectius a l'apartat d'ecografies morfològiques de rotació del segon any
- Assistir i participar en la unitat d'ecografies pel diagnòstic morfològic i possible detecció de patologies fetals, pròpies d'un tercer nivell.
- Assistir en intervencions cirurgies fetals.

5. ROTACIÓ: Atenció Primària.

Duració : 1mes

Facultatiu responsable: Dra Serra

- Adquirir funcionament de consultes de ginecologia de l'àrea atenció primària.
- Veure objectius generals de rotació de primer any de ginecologia.
- Control ginecològic bàsic.
- Atenció contraceptiva tant hormonal , com la col·locació de DIU i altres dispositius hormonal(implanon).
- Seguiment i tractament de pacient ginecològica amb patologia benigne no subsidiària de derivació a centre hospitalària.
- Screening cèrvix, detecció ETS, screening mama.
- Diagnòstic i tractament de malalties de transmissió sexual.
- Anar adquirint progressivament l'autonomia per conduir una consulta de ginecologia general a nivell atenció primària.

6. ROTACIÓ: Lliure.

Duració: 1mes.

10. Planning de l'itinerari docent

2017												
	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai
R1	SP/Q /CMA	SP/Q /CMA	SP/Q /CMA	SP/Q /CMA	SP/Q /CMA	PL/Q/ CMA	PL/Q/ /CMA	PL/Q/ /CMA		GIN/ Qsp/ GIN2 /PP/	GIN/ Qsp/ GIN2 PP/C MA	GIN/ Qsp/ GIN2 /PP/ CMA
R2	ECO 1r/3r ASSI R	ECO 1r/3r AS ECO 1r/3r ASSI R SIR		ARO/ QSP/ ECO/ ARO/ Q	ARO/ QSP/ ECO/ ARO/ Q	ARO/ QSP/ ECO/ ARO/ Q	ARO/ QSP/ ECO/ ARO/ Q	ONC O/PC /PQ/ PSP/ Q QSP(dijou s	ONC O/PC /PQ/ PSP QSP/ Q	ONC O/PC /PQ/ PSP QSP/ Q	ONC O/PC /PQ/ PSP QSP/ Q	ONC O/PC /PQ/ PSP QSP/ Q
R3	ONC O/PC /PQ/ PSP/ Q	ONC O/PC /PQ/ PSP/ Q	SP/Q /SP	EST	EST	ONC O/PC /PQ/ PSP/ Q	ONC O/PC /PQ/ PSP/ Q	ECO/ Q(EC O/ UDP- ECO (psp	ECO/ Q(EC O/ UDP- ECO (psp	ECO/ Q(EC O/ UDP- ECO (mch	ECO/ Q(EC O/ UDP- ECO (mch	
R4	/ARO /Q/M A/PS P/MC H	SP/Q /SP	ARO/ Q/MA /PSP/ MCH	MA+ RX/Q /MA PSP/ LLIU RE	MA+ RX/A RO/Q /MA MCH/ LLIU RE	MA+ RX/A RO/Q /MA MCH/ LLIU RE	MA+ RX/A RO/Q /MA MCH/ LLIU RE	NIV III HVH	ROT LLIU RE	ASSI R		SP
	D	I	M	A	R	T	S	T	A	R	DA	Q

Abreviatures

SP: sala de parts
 PL: planta d'hospitalització
 Q: quiròfan
 ARO: alt risc obstètric
 CMA: cirurgia major ambulatoria
 EST: rotació interna esterilitat
 ONCO: oncologia ginecològica (dilluns)

PP: visita prepart
 ECO: ecografies
 PSP: patologia sòl pelvica
 NN: neonats
 UDP: unitat diagnòstic prenatal
 MCH: histeroscòpia
 ROT LLIURE: rotació externa lliure

PC: patologia cervical (dimarts)
 PQ: programació quirúrgica (dimecres)
 UDP: unitat diagnòstic prenatal
 QSP: quiròfan sala de parts
 MA: consulta patologia de mama

N III ECO: curs del nivell III d'ecografies, Vall Hebron
 ASSIR: atenció primària

11. Serveis prestats en concepte d'atenció continuada/guàrdies

La prestació de serveis en concepte d'atenció continuada té caràcter formatiu, és un element central en la formació del resident que també contribueix al costat dels professionals del staff, a garantir el funcionament permanent dels centres assistencials.

Els serveis prestats en concepte d'atenció continuada, amb nivells creixents de responsabilitat, es realitzaran amb caràcter obligatori des del primer any de residència i seran supervisats, sense perjudici del seu seguiment general pel tutor del resident i pels especialistes de les unitats en les quals es realitzin. La supervisió dels residents de primer any serà de presència física (article 15 del Reial decret 183/2008, de 8 de febrer).

Amb la realització de les guàrdies es pretén, d'una banda que el resident aprengui importants camps de la clínica que es presenten gairebé exclusivament en els serveis d'urgència i, per un altre, fomentar el sentit de la responsabilitat i la capacitat de decisió del resident.

Es recomana la realització d'entre quatre i cinc guàrdies al mes.

12. Activitats docents i de investigació

Els residents de Obstetrícia i Ginecologia realitzen els cursos del Programa de Formació Comú per a Residents.

El Servei de Obstetrícia i Ginecologia fomenta l'elaboració d'un currículum científic durant la residència mitjançant estudis, presentacions, publicacions i participacions en congressos, tant de l'àmbit nacional com a internacional.

- **Calendari de sessions clíniques del servei:**
 - Diàriament: canvi de guàrdia on es comenten els diferents casos assistits.
 - Setmanalment:
 - Dilluns: revisions bibliogràfiques, casos clínics presentats pels residents.
 - Dimecres sessió conjunta amb Neonatologia.
 - Mensualment: Sessions de residents.
- **Comitès i comissions**
 - Dijous: Comitè de la Unitat de Mama (ginecòlegs, llevadora, cirurgians, radiòlegs, oncòlegs i anatomopatòlegs)
 - Divendres: Comitè Oncologia ginecològica (ginecòlegs, radiòlegs, oncòlegs i anatomopatòlegs)
 - Comissió mortalitat perinatal: 1-2 cops/ any (ginecòlegs, llevadores, neonatòlegs, anatomopatòlegs).

- **Líneas de recerca**
 - Perinatologia
 - Sòl Pelvià

S'estimularà la participació del metge resident en algun dels projectes de recerca que s'estiguin duent a terme en el Servei d'Obstetrícia i Ginecologia durant els seus anys de residència. Al seu torn, els investigadors responsables de cada projecte procuraran implicar al resident en totes les fases de l'estudi, des del disseny inicial fins a la recollida de les dades i l'anàlisi dels mateixos i la divulgació dels resultats.

Oferta de recerca per als residents:

- A. Originals /Revisions/Capítols de llibre. Publicacions nacionals. Publicacions internacionals.
- B. Casos clínics/cartes. Publicacions nacionals Publicacions internacionals.
- C. Congressos/Simposium/Altres reunions (amb participació activa). Àmbit nacional/local. Àmbit internacional.
- D. Altres ofertes: col·laboració en la docència pregraduada i postgraduada del servei (impartir classes de pràctiques, seminaris, etc)

13. Annexos

Programa de formació comú per residents 2016-2020

Introducció

Seguint el Model Estratègic d'Organització de la Fundació Hospital Asil de Granollers, els objectius de la Comissió de Docència pel que fa a la formació comuna per a tots els especialistes en ciències de la salut en formació, es basa en la formació en aspectes humanístics, ètica de la professió, tècniques de comunicació, recerca mèdica o formació en eines per la gestió assistencial. Creiem que aquests cursos s'han de realitzar de forma obligatòria durant la seva formació.

Fora d'aquests objectius enumerats, hi ha uns aspectes bàsics en suport vital que creiem han de rebre tots els residents quan comencen la seva formació a la nostra institució. En alguns casos, aquesta formació es veurà complementada per ensenyament en suport vital avançat i maneig de via aèria.

El programa de formació comú per a residents (PFC) requereix necessàriament la imbricació d'aquesta formació amb l'activitat assistencial quotidiana dels metges residents. Això, dona un complement inestimable que fa créixer al resident en aspectes no contemplats fins a dia d'avui, en el programa oficial de les diverses especialitats de les que disposem Unitat docent en el nostre centre.

Els residents de Medicina de Família i Comunitària ja disposen del seu propi programa de formació, que es superposa plenament amb aquest i per tant, només faran el curs d'acollida, d'urgències i de suport vital immediat.

En resum, la Comissió de Docència de la Fundació Privada Hospital Asil de Granollers fa una proposta conseqüent i compromesa amb la formació del nostres residents implicant a tots els estaments de la Institució.

Objectius estratègics del Programa de formació comú per a residents

Els **objectius estratègics** del PFC són:

1. Proveir els coneixements i habilitats comuns per a qualsevol professional de la salut i necessaris per a oferir una assistència sanitària completa, humana, de màxima qualitat i socialment responsable.
2. Potenciar l'adquisició de coneixements lingüístics, iconogràfics, tècnics i de metodologia per tal de promoure la recerca bàsica i clínica, així com la posterior transmissió dels resultats obtinguts, en publicacions i reunions científiques.

Objectius generals, particulars i activitats

Curs de Suport Vital Immediat (Coordinació Dr. Pablo Velasco i Pau Garro)

1. Dotar al resident, des de l'inici de la seva formació especialitzada, de coneixements teòrics i habilitats pràctiques per a dur a terme la reanimació cardiopulmonar bàsica i desfibril·ladors externs automàtics
2. Conèixer quina és l'actuació, en equip i amb material, davant d'una emergència vital, per fer la detecció i sol·licitar ajuda.
3. Prevenir l'aturada amb la metodologia ABCDE

Curs d'Acollida (Coordinació Dra. Mª José Canto Rivera)

4. Conèixer estructura i funcionament de l'hospital.
5. Facilitar les eines i protocols bàsics d'actuació.

Curs d'Urgències (Coordinació Dr. Albert de Luís)

6. Dotar al resident, des de l'inici de la seva formació especialitzada, de coneixements teòrics i habilitats pràctiques en l'atenció de la patologia urgent.

Curs d'Habilitats Comunicatives (Coordinació Dr. Joan Serra)

7. Conèixer els principis fonamentals de la comunicació humana aplicats a la relació metge/ malalt i a les relacions interprofessionals.
8. Aprendre tècniques i habilitats que afavoreixen la comunicació i la relació amb els pacients i amb altres professionals.
9. Facilitar recursos de comunicació per aconseguir un impacte major en l'audiència

Curs de Bioètica (Coordinació: membres del comitè d'ètica assistencial)

10. Adquirir una actitud respectuosa vers la dignitat de tota persona malalta, defensant els seus drets humans.
11. Identificar els múltiples dilemes morals que cal afrontar en la pràctica professional.
12. Examinar els conceptes bàsics de la Bioètica

Curs de Introducció a la recerca: gestió, metodologia i aspectes ètics i legals (Coordinació Dra. Diana Navarro)

13. Adquirir nocions bàsiques a tenir en compte a l'hora d'iniciar un projecte de recerca, des del seu plantejament fins al disseny del mateix

Curs de Gestió clínica i salut pública (Coordinació Dr. Andreu Aloy)

14. Aconseguir que en l'assistència sanitària es contempli la millora contínua de la qualitat, l'eficiència i l'equitat
15. Conèixer i utilitzar les eines metodològiques necessàries per facilitar la posada en marxa i seguiment de les activitats d'avaluació i millora de la qualitat

Curs de Maneig de la via aèria (Coordinació Dra. Lluïsa Martínez)

16. Adquirir coneixements teòrics i pràctics del maneig de la via aèria: indicacions, material i tècnica en adults i nens

Curs de Suport Vital Avançat (Coordinació Dr. Pau Garro i Dr. Pablo Velasco)

17. Conèixer els fonaments teòrics i les habilitats pel tractament de l'aturada cardíaca amb maneig de la via aèria, accessos venosos, monitoratge i desfibril·lació i cures postressucitació

Curs autoformatiu de radioprotecció multiprofessional “CARAM” (Organitzat pel Departament de Salut)

18. Adquirir conceptes bàsics de protecció radiològica, aquest curs es totalment online, orientat a residents de medicina, farmàcia i infermeria.

Guies d'actuació Ràpida a Urgències per a residents (GARU) (Coordinació Dr. Albert de Luís i Dr. Marco Bustamante)

19. Aprofundir en patologia específica d'atenció urgent
20. Establir criteris d'actuació davant patologia urgent freqüent

Curs d'electrocardiografia a urgències (Coordinació Dra. Meritxell Lloreda i Miquel Espriu)

21. Adquirir competències bàsiques i coneixements per interpretar un ECG
22. Realitzar una valoració correcta de l' electrocardiograma per enfocar un diagnòstic i un tractament adequats

Curs de seguretat del pacients (Coordinació Dr Aloy)

23. Adquirir coneixements bàsics en pràctica d'higiene de mans, ús segur de medicació d'alt risc, conciliació de la medicació al alta, aplicació de la llista de verificació quirúrgica, notificació d'incidents/esdeveniments adversos.

Cronograma dels Cursos

Residents	Cursos	Cronograma
R1	○ Curs d'Acollida	○ Maig
R1*	○ Curs d'Urgències	○ Maig
R1	○ Curs de Suport Vital Immediat	○ Maig
R2, R3, R4,R5	○ Curs d'Electrocardiografia a Urgències**	○ Juny
R3, R4, R5	○ Curs de Gestió clínica i Salut pública	○ Novembre 2016 i 2018
R1 i R2	○ Curs d'introducció a la Recerca: gestió, metodologia, i aspectes ètics i legals	○ Abril
R1	○ Curs d'Habilitats Comunicatives	○ Octubre
R2 i R3	○ Curs de Bioètica	○ Novembre 2017 i 2019
R2	○ Lectura crítica de revisions sistemàtiques i metanàlisis	○ Curs Online, dates a confirmar
R2* (UCI, MI, G, A)	○ Curs de Suport Vital Avançat	○ Maig
R1* (MI, MFiC, G, UCI)	○ GARU*	○ Segons programació
R2 i R3 * (UCI i A) R3, R4, R5 * (MI, G, CIR,COT)	○ Curs de Maneig de Via aèria **	○ Octubre
R1	○ Curs autoformatiu de radioprotecció multiprofessional "CARAM"	○ Curs Online, juny
R3, R4 i R5 i Tutors de FSE	○ Curs de Seguretat dels Pacients	○ Setembre

* no totes les especialitats

** Curs no obligatori (recomanat)

Abreviacions: UCI - Unitat cures intensives; A – Anestesiologia i Reanimació; MI – Medicina Interna; G – Geriatria; MFiC – Medicina Familiar i Comunitària; CIR – Cirurgia General i Aparell Digestiu; COT - Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia

Informacions a destacar

El curs d'urgències només el realitzaran aquells residents de les unitats docents que roten per Urgències de Medicina, Cirurgia i Traumatologia. És a dir, estan exempts de fer aquest curs els residents d'obstetrícia i ginecologia, infermeria obstetricoginecològica, oftalmologia, farmàcia hospitalària i radiodiagnòstic, a no ser que els responsables docents de la unitat ho considerin convenient.

Es realitza un curs complementari de patologia d'urgències (GARU), que complementarà el bàsic realitzat durant l'acollida.

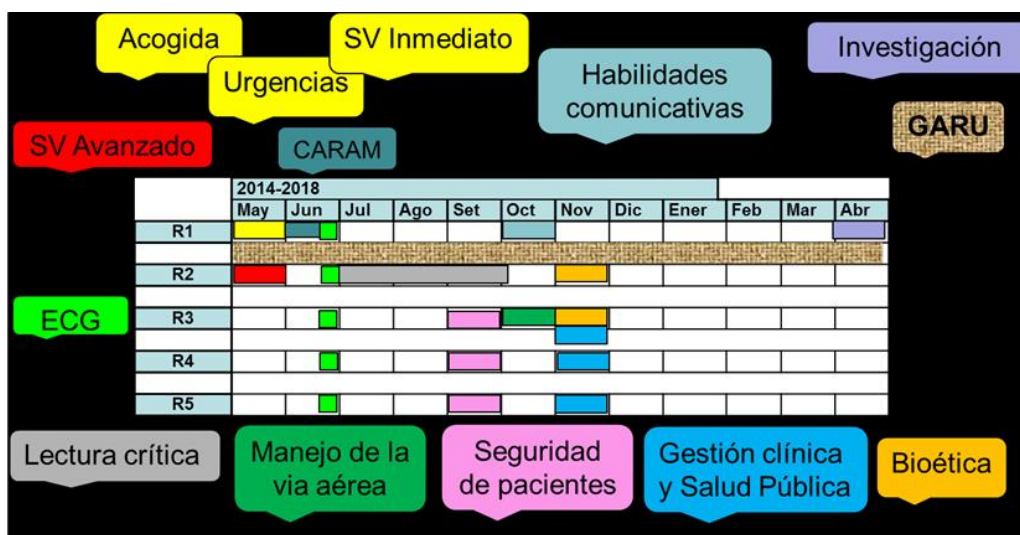
En aquells casos en que el número de residents excedeixi el número màxim admissible per a una bona realització del curs, obligarà a crear una segona edició, o s'ocuparan places del mateix curs realitzat per a professionals de l'hospital.

El curs de seguretat dels pacients està dirigit a residents i tutors de FSE.

Programa de formació comú tipus

En la figura que segueix s'esquemmatitza la programació dels cursos de formació comú que faria un especialista en formació al llarg de tota la seva residència.

A destacar que el curs de Bioètica i el de Gestió Clínica i Salut Pública són biennals i per tant serà variable l'any de residència en què es realitzarà.

14. Webs d'interès

Els programes de formació de les diferents especialitats els podreu trobar a l'adreça:

<http://www.msc.es/profesionales/formacion/guiaFormacion.htm>

SEGO: www.sego.es

www.icsoffice.org

www.medfetal.org

Acadèmia Ciències Mèdiques: www.acmb.es

www.iuga.org

EBCOG: www.ebcog.or

ESGO: www.esgo.org

www.fetalmedicine.com

Geneva Foundation for Medical Education and Research: www.gfmer.ch

SGO: www.sgo.org

NCI: www.cancer.gov

SECPRE: www.secpres.org

ESRHE: www.esrhe.org